

SUOMALAINEN DEKKARI 100 VUOTTA

Ensimmäiseksi suomalaiseksi dekkariksi luetaan **Rudolf Richard Ruthin** v. 1910 nimimerkillä **Rikhard Hornanlinna** kirjoittamat salapoliisitarinat *Kellon salaisuus* ja *Lähellä kuolemaa*. Vasta 1930-luvulla alkoi ilmestyä enemmän suomalaista dekkarikirjallisuutta. Yksi ensimmäisiä oli **Martti Löfberg**, joka kirjoitti nimimerkillä **Marton Taiga** *Komisario Kairalan tutkimuksia*.

Vuonna 1938 järjestettiin suuret pohjoismaiset salapoliisiromaanikilpailut, jonka voittaneet teokset julkaistiin v. 1939 Islantia lukuun ottamatta kaikissa Pohjoismaissa. Suomen osakilpailun voitti **Mika Waltarin** teos *Kuka murhasi rouva Skrofin?*. Kirja esitteli yleisölle ensimmäisen kerran *Komisario Palmun*, jota Joel Rinne näytteli menestyksekkäästi 1960-lulla Matti Kassilan ohjaamissa elokuvissa; kirjan elokuvaversio oli nimeltään *Kaasua Komisario Palmu*.

1940-luvun tuotteliaimpia dekkaristeja Suomessa olivat **Kaarlo Nuorvala** ja **Aarne Haapakoski**, jotka molemmat käyttivät useita eri nimimerkkejä, Haapakoski tunnettiinkin paremmin nimimerkeistään **Outsider** ja **Henrik Horna**. Hän kirjoitti myös suosittuja *Kalle Kustaa Korkin seikkailuja* -sarjaa.

Vuonna 1953 Suomessa alkoi ilmestyä kaksi dekkari-sarjaa; WSOY:n julkaisema Sapo-sarja, joka ilmestyy edelleen. Sen ensimmäisenä numerona julkaistiin **Agatha Christien** Poirot-dekkari *Lordin kuolema*. Gummeruksen julkaiseman Salama-sarjan ensimmäisenä numerona ilmestyi **Pauli Suho-**
sen, nimimerkillä **T. Marras** kirjoittama dekkari *Tohtori Kaarretin tapaus*.

Vuonna 1956 ilmestyi ensimmäinen **Mauri Sariolan** Susikoski-dekkari *Laukausten hinta*. Reilu kymmenen vuotta myöhemmin (1969), Sariola joutui oikeuteen plagiointi syytteen vuoksi. Hänen nimimerkillä **Esko Laukko** kirjoittamansa dekkari *Sen yli käy vain tuuli viheltäin* oli plagiatti amerikkalaisen **Bill S. Ballingerin** teoksesta *Kynsi ja hammas*.

Ensimmäiset merkittävät suomalaiset naisten kirjoittamat dekkarit ilmestyivät 1960-luvulla. Heistä merkittävin on **Eeva Tenhunen**, jonka vuonna 1964 ilmestynyt *Musta kalat* kuuluu edelleen arvostetuimpiin ja rakastetuimpiin suomalaisiin dekkareihin.

1970-luku toi tullessaan lisää suomalaisia naisdekkaristeja, mm. **Pirkko Arhippa** ja **Outi Pakkanen**. 1970-luvulla ilmestyivät myös ensimmäiset **Matti Yrjänä Joensuun** Harjunpää-dekkarit.

1980-luvun merkittävin uusi tulokas oli **Reijo Mäen** Vares-sarja. Seuraava vuosikymmen esitteli lukijoille mm. **Leena Lehtolaisen** Maria Kallion ja **Harri Nykäsen** Raid-dekkarit, sekä tamperelaisen **Seppo Jokisen** *Komisario Sakari Koskisen*.

1990-luvulla ilmestyivät myös ensimmäiset **Petri Pykälän**, nimimerkillä **Ilkka Remes**, kirjoittamat dekkarit, joista useissa esiintyi poliisimies Antti Korpi.

2000-luvun dekkareista menestyneimpiä ovat mm. jyväskyläläisen **Markku Ropposen** Otto Kuhala-sarja. Muita 2000-lukulaisia ovat mm. **Taavi Soininvaaran** suojeluspoliisi Arto Ratamo ja **Eppu Nuotion** Pii Mariin -sarja.